

Siunnersuut uunga Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat

(Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermt Naalakkersuisoq)
(Siullermeerneqarnera)

Isertitat annertussusaat malillugit utoqqalinermi soraarnerussutisiat ilanngarneqartarunnaarlutilluunniit atorunnaarsinneqartarunnaarsillugit, Naalakkersuisut utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut allannguutissatut siunnersuummik suliaqarnissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit)
(Siullermeerneqarnera)

Demokraatit qujassuteqarput Naalakkersuisut utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanik allannguutissatut siunnersuuteqarnerannut, aammalu aalajangiiffigisassatut taassuma inatsisip allanngortinneqarnissaanut Inuit Ataqatigiit siunnersuuteqarnerannut.

Siunnersuutit imaraat aappaasup isertitaanut atasumik appaasarnerup peerneqarnissaanik kissaateqarneq. Soorunalumi Demokraatit pilersuisussaaqatigiinnerup peerneqarnissa suli tapersorsorpaat. Ajoraluartumik ima pisoqarsimavoq, utoqqalinersiaqartut ilannganneqartarsimmata naak, tamanna siunertaanngikkaluartoq imm. 26 2023-imi Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinerminni akuerimmassuk. Alianarpoq, isiginnaartuulluni, Inatsisartut aalajangigaannut kukkusoqarlunilu amigaatilinnik sulisoqartillugu. Naalakkersuisut aamma Inatsisartut taamaattussaannartut isiginnippallaarnerpugut, siunnersuutunik suliaqaraangatta? Naammattumik piffissaqarnerpugut itisiliinissamut apeqquteqarnissamulla ataatsimiitaliani sulinitsinni? Isumakuluutigaara siunnersuutunik arlalinnik isummerfigineqartunik takugama, kingusinnerusukkut kukkuneqarlutillu amigaateqartut paasineqartunik. Una siunnersuut ersarissumik assersuutaavoq.

Demokraatilli iluarisimaarpat, utoqqalinersiaqarnermut inatsimmik allannguutiginiakkat utoqqartatsinnut inuttut aningaasaqarnikkullu kiffaangissuseqarnerunissamik qulakkeerinninnerunermik kinguneqassammat. Naak, Naalakkersuisut kissaatiginngikkaluaaraat aningaasatigut kiffaangissuseqarnerup annertusinissaa, isumaqartoqarmat, tamassuma naligiinnginneq annertusissagaa, iluarisimaarparput, Inatsisartuni parteeqataat uagutsitut Demokraatini tunngaviummik isummertaasitsinnut paasinnittaaseqarmata.

Naalakkersuisut immikkoortoq 50-imut allannguutissatut siunnersuut saqqummiuppaat, oqaasertalerlugulu naatsorsueqqeqqaarniarlutik. Tamanna Demokraatinut isumaqarpoq, Naalakkersuisut aammaarlutinaasiit utoqqaat atugaasa pitsanngorsarneqarnissaat paamaarunniaraat. Taamaaliornerup takussutissaraa Naalakkersuisut isummerniataartarnerat. Namminneq siunnersuutiminni Naalakkersuisut imatut allapput:

“Aappaasut piffissaq tamakkerlugu ilaannakortumilluunniit suliniarlutik kissaateqartut, utoqqalinersianik appariartuaartitsisoqanngitsumik sulisinnaanerat Naalakkersuisunut ersarissassallugu pingaaruteqarpoq”

Siunnersuuteqartumullu akissuteqarnermi ima allassimavoq:

“Maannakkut malittarisassat inuiaqatigiinni akuuffigisatsinni naligiissuunermik qulakkeerinneqataapput... Inuiaqatigiit annertusiartuinnartumik naligiissoqanngiffiusoq aallaaviatigut Naalakkersuisut kissaatiginnigilaat, siunnersuutillu naligiissuunnginneq sulii annertusassavaa.”

Utoqqat pillugit periusissiaq piffissami sivilaartumi tamanut saqqummiunneqarpoq, eqqarsarpugullu, Naalakkersuisut naammattumik piffissaqareersimasut utoqqalinersiutinut aaqqissuusseqqinnissamut isummernissaminut aammalu illugiimmik pilersuisussaataaneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnerata kingunerisinnaasaasa isummersuutiginnissaanut. Siunnersuuteqartoq piumasaqarpoq, Naalakkersuisut peqquneqassasut inatsimmut allannguutissatut siunnersuut 2024-imi Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiilerpata piareerneqassasoq, taamaaliornikkut Naalakkersuisut piffissaqarluassammata pisariaqartumik inatsimmut siunnersuusiornissamut nutaanik naatsorsuutitalinnik, Isumaqaaratta maannakkut kisitsisit pigineqartut ilisimasallu sukkanerusumik paasissutissiisarnissamut atornerqarsinnaasutaaq.

Taamaattumik naqqaniik aallartittariaqarpassinngilaq nutaanik peqqissaarussanik naatsorsuusioqqilluni. Taamaattumik Naalakkersuisuts “pitsaanerpaamik oqallinnissamik” kissaataa una qinersivik tamaat ingerlareersutut taaneqarsinnaavoq. Taamaattumik pissutissaqarsorinngilarput piffissamik atulussinnaqqinnissaq. Ilisimatuutut misissuinerit takutippaattaaq, Utoqqaat maannakkorpiaq inuuniarnermikkut atugaannut¹ naammattumik ilisimasaqarlutalu nalunngisaqartugut, utoqqaat aningaasatigut piumasaminik iliorsinnaanermikkut kissaataannik tunngavilersuutaasunik aammalu utoqqalinersiaqarnermik saniatigut sulerusussuseqarnerannik periarfissiisumik aningaasatigut kinguneqarnerlunnigikkaluartumik.

Siunnersuutip ataatsimiititaliami suliarineqarnissaa innersuussutigaarput kissaatigalugu ersarissaatissanik apeqquteqarnissaq soorlu qanoq Naalakkersuisut nutaanik naatsorsuutininik pissarsinissaq ilimagineraat, ilaatigut aningaasat naleerukkiartornerannut tunngatillugu. UKA 2024 sioqqullugu ataatsimiititaliaq qanimut suleqatigalugu siunissami qanoq isikkoqarsinnaaneranik saqqummiussisoqarsinnaava aammalu allannguutissatut siunnersuummik nutaamik ataatsimiititaliaq saqqummiussaqaarsinnaava isummernissaq kinguartiteqqinngikkaluarlugu? Naalakkersuisut qanoq nassuiarsinnaanerpaat “pitsaanerpaamik oqallinneq” suusoq, tassami ilisimatuut nalunaarussiaat siusinnerusukkullu ataatsimiittarnitsinni utoqqaat atugarisaat oqallinnerpassuarnik pilersitsisareernikuusut eqqarsaatigalugit oqallinneq piujuarnikummat?

Ilisimavarput, ukioq ataasiunngitsorluunniit qaangiuppat qinersissasugut, taassumalu kingunerissavaa, Naalakkersuisut utoqqalinersiat pillugit aaqqissuusseqqinnissamut saqqummiinissaq angumerinaviangimmassuk. Taamaattumik Naalakkersuisuni isummerniaatarineq isumakuluutigaarput.

¹ https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/aeldre_menneskers_liv_og_helbred_i_groenland

Taamaattumik piviusunik isummernissamut siunnersuutininik oqalliseqarta, siunissami utoqqarnut naalleraataasussaangitsunik.